

Remissyttrande

Datum 2024-04-11

Dnr 2024-001195

Handläggare

Ida Lindberg
Havsplaneringsenheten
ida.lindberg@havochvatten.se

registrator@naturvardsverket.se

Yttrande över ESBO samråd om ändring av delgeneralplan för havsvindpark utanför Röyttä, Torneå stad.

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har tagit det av underlaget för Esbo-samrådet och gör bedömningen att det finns fortsatt behov att medverka i miljöbedömningsprocessen av den planerade vindkraftsparken med hänvisning till dess potentiella gränsöverskridande påverkan på Sverige.

Havs- och vattenmyndigheten fokuserar i yttrandet på den gränsöverskridande påverkan som myndigheten ser behov av att utreda vidare. Myndigheten anser att kommande miljökonsekvensbeskrivning bör innehålla en beskrivning av de förväntade effekterna på vikaresäl, vandrande fisk, påverkan på svenskt yrkesfiske samt beskrivning av potentiella kumulativa effekter av redan planerade och existerande vindparker och andra verksamheter.

Havs och vattenmyndigheten vill även uppmärksamma staden på de beslutade svenska havsplanerna ([Sveriges Regering 2022](#)) samt den havsplaneringsprocess som just nu pågår i Sverige med uppdrag från Sveriges regering att peka ut fler områden för energiutvinning i havsplanerna. Delgeneralplanen bör ta denna angränsande nationella planering i beaktande i den fortsatta processen.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Generella synpunkter

Havs och vattenmyndigheten bedömer att finns behov av fortsatt medverkan i miljöbedömningsprocessen med hänvisning till potentiell gränsöverskridande miljöpåverkan av delgeneralplanen.

Synpunkter angående miljökonsekvenser och planens genomförande

Havs och vattenmyndigheten vill uppmärksamma några gränsöverskridande aspekter som myndigheten ser ett vidare behov av att utreda inom ramarna för den fortsatta miljöbedömningsprocessen.

- Kumulativa effekter

Myndigheten ser behov av att belysa potentiella kumulativa effekter av redan planerade och existerande vindparker i närområdet på både finsk och svensk sida samt andra verksamheter såsom sjöfart och fiske.

- Påverkan på vikare

Planens genomförande kan även antas påverka vikarepopulationen i norra delen av Bottenviken. Miljökonsekvensbeskrivningen bör innefatta beskrivning av förekomst av och potentiell påverkan på vikaresäl. Den bör omfatta hur påverkan av undervattensbuller på vikare vid anläggningens anläggning och drift. Nordligaste Bottenviken på både svenska och finska sidan är ett viktigt område för vikarepopulationen och kommer med ett förändrat klimat och minskad utbredning av havsisen i Bottenviken att bli än viktigare framöver (Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:37).

- Påverkan på svenskt yrkesfiske

Planens genomförande kan antas beröra svenskt yrkesfiske då den planerade vindkraftsparken är belägen inom Torne älvs havsområde i anslutning till Torne älvs mynning, ett område som i dag utgör det enskilt viktigaste fångstområdet för svenskt laxfiske och samtidigt är ett av de mest betydande fångstområdena för det yrkesmässiga fisket i Bottniska viken. Detta område är, vid sidan av laxfisket, även viktigt för det yrkesmässiga fisket efter siklöja, sik och strömming,

Torne älv står för den i särklass största produktionen av vild lax bland Östersjöns vildlaxälvar, och älvens smoltproduktion har länge uppvisat en positiv trend. Sedan 2016 har det årliga antalet smolt som lämnat älven uppskattats till över 1,5 miljoner, vilket motsvarar ca 50 procent av all vild lax som produceras i Östersjön.

Baserat på skattningar av smoltproduktion från olika vildlaxälvar, och andelen vildfödd/odlad lax i fångstprover från det yrkesmässiga fisket, beräknas omkring 35- 45 % av all lax i södra Östersjön härstamma från Torne älv.

Lax som härstammar från Torne älv utgör därav även en betydande andel av fångsterna i kustfisket längs hela Bottniska viken, på både svensk och finsk sida.

I Torne älv förekommer även ett betydande fiske efter bland annat lax med handredskap och traditionella redskap så som håv, nät och not. I dess nedre del är fisket efter lax och havsvandrande sik av störst betydelse men där fångas även gädda, abborre och andra sötvattensarter.

Älven hyser även ett havsvandrande bestånd av öring, ett bestånd som bedöms vara svagt men som under senare år haft en positiv beståndsutveckling.

Planens genomförande kan även antas beröra ett riksintresseanspråk för yrkesfisket, RI YF 21 KZ, vilket till stor del omfattar svensk sida av Torne älvs havsområde och därmed direkt angränsar till det planerade verksamhetsområdet för vindkraftsparken.

Riksintresseanspråket har pekats ut i egenskap av betydande fångstområde för svenskt yrkesfiske, och var vid tid för utpekande ett av sex fångstområden i Bottenviken varifrån fångstvärden sammanlagt utgjorde 70% av fångstvärdet för allt yrkesmässigt fiske i Bottenviken.

Eventuell påverkan, som konsekvens av planens genomförande, på svenskt yrkesfiske och på för yrkesfisket viktiga bestånd i detta område bör därför utredas och omfattas av miljökonsekvensbeskrivningen. Detta är av särskild vikt sett till områdets dignitet för det svenska yrkesfisket, och framförallt laxfisket, även sett utifrån produktionen av lax i Torne älv och andra närliggande laxälvar.

- Potentiell påverkan friluftslivsvärden

Planens genomförande kan även antas beröra friluftslivsvärden på den svenska sidan. Det angränsande kustområdet och skärgården *Norrbottnens skärgård* omfattas av riksintresse rörligt friluftsliv enligt 4 kap 2 § Sveriges miljöbalk. Inom detta område skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Det angränsande området omfattas även av riksintresseanspråk för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § Sveriges miljöbalk, området *Norrbottnens kust och skärgård*. Ett av kriterierna för området är att här finns särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser. Värden såsom orördhet, stillhet/tystnad/låg ljudnivå samt tilltalande landskapsbild är bärande delar i områdets värdebeskrivning ([Länsstyrelsen Norrbotten 2017](#)). Här finns alltså friluftslivsvärden som potentiellt kan påverkas av den närliggande planerade utbyggnaden av vindkraft och detta bör utredas vidare inom ramarna för miljöbedömningsprocessen.

Synpunkter på det föreslagna programmet för deltagande och bedömning

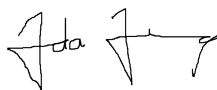
Havs och vattenmyndigheten lämnar inga ytterligare synpunkter på det föreslagna programmet för deltagande och bedömning. Myndigheten vill dock uppmärksamma att den ändrade delgeneralplanen även bör beakta de beslutade svenska havsplanerna som angränsar till det finska havsområdet ([Sveriges Regering 2022](#)). I området närmast den finska gränsen anges särskild hänsyn till höga naturvärden med hänvisning till fisklek och däggdjursområde, vilket innebär att särskild hänsyn ska tas till höga naturvärden vid förvaltning, planering och tillståndsprövning.

Just nu pågår en process för att uppdatera de svenska havsplanerna med syfte att peka ut fler områden för energiutvinning i havsplanerna. Senast den 31 december 2024 ska Havs och vattenmyndigheten lämna slutligt förslag till ändrade havsplaner till regeringen. Delgeneralplanen bör ta denna angränsande nationella planering i beaktande i den fortsatta processen.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Per Olsson efter föredragning av utredaren Ida Lindberg. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredarna Malin Hemmingson, Daniel Ghebrezghi och Jens Persson medverkat.

Per Olsson

Ida Lindberg

Kopia till:

egon.enocksson@naturvardsverket.se